

אין בין המודר פרק רביעי נדרים **מג.**

עין משפט
נר מצוה

נח א מיי פ"ו מהלכות
 גדרים הלכה טז:
נח ב מיי פ"ח מהלכות
 גדרים הל' יב [יג]
 טוש"ע י"ד סי' ריח סעיף
 ה:
נח ג מיי פ"ז מהלכות
 גדרים הלכה יב סמג
 לאוין רמב טוש"ע י"ד סי'
 רמב סעיף ח:
נח ד מיי שם הלכה יד
 טוש"ע שם סעיף ט:

מוסף רש"י

קונם שדי שאני חורש
בה. לא תחשוב שאני שואל
למחירה, שאם תשאל אותה
לי קונם וכו', והשאלה לו,
הוא אסור. טעם המשנה
ידועי כיון צמה שהורגל
(דאמ"ה בשמ).

פירוש הרא"ש

[illegible]

גב' בשלמא לא ילוה ממנו ולא קה ממנו ולא ישאל ממנו. כלומר מודר ממדיר דקא מתהני מיניה ומשום הכי אסור אלל לא ישאלנו ולא ילונו ולא ימכור לו מאי קא מתהני מיניה. י"ל דמשמע ליה דמתני' צוצינא חריפא ומש"ה משמע ליה הכי ולא מוקי ליה צוצינא דרמי על אפיא וליפירוק איפכא א"נ צוצינא משימאל ודא תשקי לא מדיי ממכר משום דקצינל דכי היכי דבהני דקמני מקמי הא דהיינו לא ישאלנו ולא ילונו לא מהני מדיי הכי נמי בלא ימכור לו לא מתהני מידי והיינו צוצינא חריפא ומש"ה פריך הכי: א"ר יוסי בר' חנינא כגון שגדור הנאה זה מוש. וכי תימא א"ס כן קמני קמור נראה דקסם לן כרע"ג דלכר אפ"ר דכר סתם אסור בצמוד הנאה ורע"ג דכר סתם לן כוותיה בריש פירקין (דף נב:) קמ"ל דכל הני נמי לא גריעי מויסור ואסיורי לרי"א: א"בי אמר גזירה לשאל משום להשאיל וכן כולהו גזירה. דמש"ה אסרינן נמי למכור לו אטו ליקח ממנו. ורע"ג דתנן לעיל בפרק ד' נדרים (דף נא.) שאני נהנה לשימאל לוקח ביתר ומוכר בפחות שישאל נהנין לי לוקח בפחות ומוכר ביתר ואמרינן עלה בסוגיין דלעיל דכל היכא דהוי צוצינא חריפא שרי מודר למכור למדיר ולא גזרינן כזר כתב ר' הרמב"ם ז"ל(ה) דהתם כיון דמלכא ישאל נדר לא גזרינן עלה דלא גזרינן עלה ומצריכיהנא ליה ליהנות לעובדי כוכבים עריחא לא מילתא אכל כאן שאינו אסור אלל להנאת חבירו בלכד מזי למיקס עלה דמילתא וגזינן. ואי"ת והא אפי' בצמוד הנאה מחבירו בלכד תנן לקמן בפרק השותפין (דף מו:) הריני עלין חרם המודר אסור ומשמע אכל מדיר לא ואמאי הוה ליה למיתבי שניהם אסורין

ומשום גזירה י"ל דללו קושיא היא דכי גזרי" הכא ה"מ צהני בלחוד
דמנינן במתני' דלא משמע להו לאינשי דליתסרו במודר הנאה ואי עבדי
להו מודר למדיר אחי נמי למישקל להו ממדיר אבל בהנאה גמורה
כדכילת פירות וכיוצא בה ליכא למיגזר הלכך לא מצי מי שניהס אסורין:
בבבב קונס עדה שאני חורש בה נעולס. שואל אמר כך לחבירו
מתוך שכעס עליו שלא רצה להשאילה לו: אם היה דרכו לחרוש הוא
אסור וכל אדם מותרין. שכיון שהוא חורש אין במשמעות לשונו אלא
חרישמו בלבד: ואם אין דרכו לחרוש הוא וכל אדם אסורין. שכל
בבין ומש"ה הוא הו"ל אדם אסוריס לחרוש בשבילו כדי שלא יהנה
אלכו ומקופו מדיר לא אחרי' שליחותיה קעביד ויכ"ש שאם לא
נמדיר [מכחות ע:]: ובא ונעול מזה. אם רצה קאמר ולומר דאף על גב
אבלא בצאמר כל השומע קולי זון כדאיתא בהמדיר (מכחות דף ע:): אבל
לומי אלמא שליחותיה קעביד ומנהי ליה ואסור: היה ציוס לצנות.
פילו לצורך בבין ציפו התירו: נוסן לאחר משום מסנה. דלצמר הכי לא
הנהי אלמא מהפקרא: ור' יוסי אוסר. בגמ' מפרש טעמא: **גב'** מה
לפלוגי יכול לחזור בו עד שיגיע לידו של מקבל: אף הפקר עד דחסי
מצי' הדר הלכך כי זכי בה מודר ממדיר קא מתהני: שגדור קודם לפקרו.
בו דמפקיר הוי ודינא הוא דליחול דנריה עליה ואמאי קתני ה"מ מותר:

לו אם כן היה אקור הטעני ליתן לו בשליחות הממדי: היה ביתו לבנות וגדרו לגדור. לא לשום מתנה בו. והוא כנזן לו מה יאכל המיוז: זה וזה יאמר. במהם מפרש טעמא מרשות נותן לרשות מקבל. כדאמרין בזרימות (דף כד.) דהוה מתנה לחציו ואמר הנה דברשות עמן היא עד שפאג ליה המקבל: אה הפקר בן. הלכך כי זכי ביה מרשומיה

גב' בשלמא לא ילונ. מדיר למודר דודאי קמהני ליה הנאה מפורסמת: **אבל** לא ילוה ממנו. המדיר מן המודר: **מאי הנאה.** קאק מטי ליה למודר ממאי דאזיק למדיר: **ובשלמא** לא ילוה ממנו. ומאי נמי למימר דקא מיטהני בזה"ג כגון דלחפיה מעות הרעות וקאק משלם ליה היאך יפות. ולא יקא ממנו משכחם חזק דקא מטהני צונינא דרמי על אפיה: **אלא** לא ישאל ממנו. מאי הנאה מטי למודר כי משאל לו ככלי הא קא מפסית ודאי להאיא כלי ונלא מעלי ליה דקסת שאלה הכי הוא: כגון שנדרו זה מזה. דשניהם אסורים זה צוה: **גוירא לשאל** נמי. דאי שרית ליה לשאל אחי נזיל להשאל: **מתני' אמר** לו השאילני פסל.

ללא צמודר ומדיר עסקינן: אינה פנויה. למלכתה היה עושה. ונתעצב השואל כנגד המשאיל ואומר הואיל וסרבת להשאילה לי: קונם שדה שאני חורש וי. שלא אחרוש שדי בפרתך עולמית. ואח"כ השאילה לו רוזין ואם לא אסור לפרוש שדהו בצמותה פרה: וכל אדם מוסר. דודאי כי נדר אדעתיה לנפשיה נדר ולא אדעתא לעלמא וכל אדם מותרים לתרוש לו שדהו בצמותה פרה: ואם אין דרכו לתרוש. שיש לו אריסין החורשין בשבילו: הוא וכל אדם אסורים. דודאי כי נדר אדעתא דכולי עלמא נדר: המודר הנאה המצירו ואין לו מה יאכל הוּלך. המדיר אצל חנוני וכו' ובא חנוני ונוטל מעותיו מן המדיר. אצל בפיירוש אסור לומר לו דאם כן הוה ליה החנוני שליח ושלוחו של אדם כמותו: ור' יוסי ארואר. ^א זה צמיחו על הסלע או על הגדר: גמ' א"ר יוחנן מאי טעמא דר' יוסי. דלא חשיב ליה הפקר דקא אסר ליה ליעול דבי משהני מיניה

ממש דמי ואסור: מה מנסה. לא זכי בה מנקבל עד דלתיא
(ד) לידה: אף הפקר. נמי לא נפיק מרשות מפקיר עד דלתיא ליד
זוכה. הילכך בהדי דשקיל ליה היאך מעל הסלע כמאן דשקיל ליה
ממדו ממש דמי ואסור: מסיב ר' אבה. ברייתא היא דקמיני נמי
מניח על הסלע והלה נוטל ואוכל (א) "א"ר יוסי אימתי. אני אוסר
בזמנא שגדו קודם להפקרו. דהשתא מתבאר טעמא דאסור משום
דכשהדירו מכל נכסיו הדירו ואפילו כי הפקירן אסור בזה:
אבל

נמתכין לתרישתו כיון שאין דרכו לתרוש אלא שלא יהנה בחרישמו
בצחרישתה: הולך אלא חנוני הרגיל אצלו. רבותא קמ"ל דאע"ג דרג
לאמר לאדם מיוחד אלא דאמר כל הון אינו מפסיד שרי כדאיחא צפר
לדבסוף נוטל מזה ודעתייהו דהכי לאו שליחותיה קעביד דלא הוי שלי
ליכא למימר דכי קתייב וטול מזה מדינא קאמר דכי מחייב
אלא וז אף קתייב ברשא אשמעינן דלדוכך מוונות שרי וסיפא קמ"ל
מתהני מיניה אלא ממקבל מתנה: והוא נוטל ואוכל. דלאו מדדיה
מתנה עד דאפי מרשום נותן לרשום מקבל. שאם אמר הריני נותן מתנה
לרשו' וכו'. שאינו [יואל] מרשות בעלי' עד שזכה בו אחר ואי בעי למהיד
שאסרו ואח"כ הפקירו: ^א לא יפקירו קודם לגדור. דהא כל זמן שלא זכ

נרות לו רבא ונרבל מוה. אס ירלה דהא און הפועלים יוכלין לתפוס כלום: בירו לבנות
: נרות לאהר בהבית והבית מותר. אל הקינן חלא כשאין לו מה יאכל למעד שכל העצמות
נדרים שלם המירו אל בשעת הדקא שאל מה יאכל. נאון הרב ירם אבנר מנח"ל
ס' אורח. מפרש גמ' מאי עטמא דרבי יוסי קסבר הפקר במתנה מה מתנה יכול לחזור עד
ליום עד דלמי לידו חל הפקר עד דלמי לרשות אלא עד דקדוקס אל כל גלוס חל ודידיה ויהי
ולכו דאמר ליום מה המורד דנכשת שוהה עד שז מירר

(א) [ע"ו:ו, ב] כמובות ע:
 ע"ש, ג) [לקמן מח.],
 ד) ז"ל הרמב"ן. יעב"ך,
 ה) [הלי' נדרים פ"ו ה"ו],
 ו) [שי"ך לע"ב],

הגהות הב"ח

(א) במשנה אצל החמוץ
ואומר איש פלוני מודר
ממני: (ב) רש"י ד"ה קונס
סדה שאני חורש בה שלא:
(ג) ד"ה ורי יוסי אומר
בהא דמניחו: (ד) ד"ה
מה מתנה וכו' דלמא
לידי מקבל (ה) הפקר
כ"ל ודע"א: (ו) ד"ה
מתב: ודע"א אמר רבי
יוסי דד"א:

תוספות

[illegible]

אורחא דמילתא קמני: הוא
ש"ע"פ שאין צורך מזון כל
אקורות צין צרצים צין צית
הרי הן מופקדין בו' ורבי
דאמי לרשות מקבל ולא הוי